# נאה דורש

## פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

### תַּגִּיד 'אֵיֶנְנִי רוֹצֶה', לֹא 'אֵינֶנִּי יָכוֹל'!...

**וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם** (יח, א)

אַבְרָהָם אָבִינוּ יָשַׁב בְּעַצְמוֹ בְּפֶתַח הָאֹהֶל כְּדֵי לְחַפֵּשׂ אוֹרְחִים. הַמִּדְרָשׁ אוֹמֵר שֶׁאַבְרָהָם מִנָּה אֶת אֱלִיעֶזֶר לָצֵאת וּלְחַפֵּשׂ עֲבוּרוֹ אוֹרְחִים, אוּלָם עַל אַף חִפּוּשָׂיו לֹא מָצָא בְּנֵי אָדָם שֶׁהֵהִינוּ לָצֵאת בַּחֹם הַכָּבֵד. לְפִיכָךְ אָמַר אַבְרָהָם: "אֵין אֱמוּנָה בַּעֲבָדִים, אֲנִי אֵשֵׁב!" וְיָשַׁב בְּעַצְמוֹ בְּפֶתַח הָאֹהֶל.

הַסַּעֲנָה כְּלַפֵּי אֱלִיעֶזֶר לְכְאוֹרָה תְּמוּהָה: הֲלֹא אֱלִיעֶזֶר לֹא הָיָה סְתָם עֶבֶד, אֶלָּא שָׁלַט בְּיִצְרוֹ כְּמוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ, וּמַדּוּעַ אוֹמֵר אַבְרָהָם אָבִינוּ: "אֵין אֱמוּנָה בָּעֲבָדִים" כַּאֲשֶׁר הוּא רוֹאֶה שֶׁאֵינֶנּוּ מַצְלִיחַ לִמְצֹא אוֹרְחִים?

רַבִּי רְאוּבֵן קַרֶלְנְשְׁטֵיין יִשֵּׁב קְשִׁיָּה זוֹ בְּאֶמְצָעוּת הַמַּעֲשֶׂה הַבָּא:

מְסַפְּרִים שֶׁבְּעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים קָרָא הָרַב מִבְּרִיסְק לְרַב טֶנֶנְבָּאוּם ז"ל, מַזְכִּיר 'יַעַד הַיְשִׁיבוֹת', וְאָמַר לוֹ שֶׁיֵּשׁ אֲבֶרֶךְ שֶׁעֲקֶב הַזְּנָחָה לֹא הִגִּישׁ דְּחִיַּת גִּיּוּס, וְלָכֵן נָחַשׁ כְּעָרִיק וְהוּשַׂם בַּכֶּלֶא, וְיֵשׁ לְטַפֵּל בְּשִׁחְרוּרוֹ.

עָנָה הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם: "אֵין בְּעָיָה! מִיָּד בְּצֵאת יוֹם הַכִּפּוּרִים אֲטַפֵּל בָּעִנְיָן" נֵעָנַע הָרַב מִבְּרִיסְק בְּרֹאשׁוֹ וְאָמַר לוֹ: "לֹא מָחָר! הַיּוֹם עָלֶיךָ לְשַׁחְרֵר אוֹתוֹ".

"אֵינֶנִּי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת כָּעֵת מְאוּמָה", הִצְטַדֵּק הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם, "מִשְׂרְדֵי הַצָּבָא סְגוּרִים כָּעֵת וְאֵינִי יָכוֹל לְדַבֵּר עִם אִישׁ!"

אוּלָם הָרַב מִבְּרִיסְק כְּמוֹ הִתְעַלֵּם מִדְּבָרָיו וְאָמַר: "תַּגִּיד 'אֵיֶנְנִי רוֹצֶה' וְלֹא 'אֵינֶנִּי יָכוֹל'!"

הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם יָצָא מִבֵּית הָרַב, וְהִתְלַבֵּט מַה בְּיָדוֹ, אָכֵן, לַעֲשׂוֹת? מֵחֹסֶר בְּרֵרָה הֶחְלִיט לְלֶכֶת לְמַחֲנֵה שְׁנֶלֶר. בְּהַגִּיעוֹ לְשָׁם בִּקֵּשׁ לְדַבֵּר עִם הַקָּצִין הַבָּכִיר בְּיוֹתֵר. כַּעֲבֹר דַּקּוֹת אֲחָדוֹת יָצָא אֵלָיו קָצִין וְהִתְעַנְיֵן בִּרְצוֹנוֹ.

פָּתַח הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם וְאָמַר: "רְאֵה נָא, הַיּוֹם עֶרֶב יוֹם כִּפּוּר וְכָל יְהוּדִי זָקוּק לִבְרָכָה בְּיוֹם זֶה. אוּלַי הִנְּךָ מְעֻנְיָן לִזְכּוֹת בִּבְרָכָה מֵרַב גָּדוֹל?".

לְמִשְׁמַע הַדְּבָרִים הִתְעוֹרְרָה נְקֻדָּה יְהוּדִית רְדוּמָה בְּלֵב הַקָּצִין, וְהוּא הִנְהֵן בְּרֹאשׁוֹ.

"אִם כֵּן", הֶמְשִׁיךְ הָרַב, "כָּל שֶׁעָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת הוּא לְשַׁחְרֵר חַיָּל, וּמִיָּד תִּזְכֶּה בַּבְּרָכָה".

"אֵין בְּעָיָה", הֵגִיב הַקָּצִין, "מִיָּד בְּמוֹצָאֵי יוֹם כִּפּוּר אֲטַפֵּל בָּעִנְיָן".

"לֹא מָחָר! הַיּוֹם!", אָמַר הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם בְּנֶחֱרָצוּת.

אוּלָם הַקָּצִין הִתְעַקֵּשׁ: "הַיּוֹם לֹא אוּכַל לְשַׁחְרֵר אוֹתוֹ. הַבַּקָּשָׁה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִית בַּעֲלִיל".

אוּלָם הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם שָׁלַח אֶת הַמִּשְׁפָּט שֶׁנֶּאֱמַר לוֹ לִפְנֵי זְמַן קָצָר: "אַל תַּגִּיד 'לֹא יָכוֹל', תַּגִּיד שֶׁאֵינְךָ רוֹצֶה!"...

הִתְרַגֵּז הַקָּצִין: "אִם אֲנִי אוֹמֵר שֶׁאֵינֶנִּי יָכוֹל, פֵּרוּשׁוֹ שֶׁל דָּבָר שֶׁבֶּאֱמֶת אֲנִי לֹא יָכוֹל! הַכֹּל סָגוּר עַכְשָׁו!".

הָרַב הַמְתִּין לְסִיּוּם הַמִּשְׁפָּט וְרַק אָמַר: "דַּע לְךָ, כָּל מַה שֶּׁאָמַרְתִּי לְךָ - אָמַר הָרַב הַגָּדוֹל!"

הַקָּצִין נֶאֱנַח, לְאַחַר מִכֵּן נָשַׂךְ אֶת שְׂפָתָיו. "טוֹב", אָמַר לְבַסּוֹף, "נְנַסֶּה...".

בְּסוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר, זְמַן קָצָר לִפְנֵי תְּחִלַּת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ, שֻׁחְרַר הֶעָצִיר, וְכַאֲשֶׁר הִגִּיעַ הָרַב טֶנֶנְבָּאוּם וּבִשֵּׂר זֹאת לָרַב מִבְּרִיסְק, הוּא לֹא שָׁכַח לְהַדְגִּישׁ כִּי הַשִּׁחְרוּר הַמְיֻחָד עָלָה בִּבְרָכָה...

הִנֵּה כִּי כֵן, הַתֵּרוּץ שֶׁל "אֵיֶנְנִי יָכוֹל" הִנּוֹ כְּסוּי וּמַעֲשֶׂה לְ"אֵיֶנְנִי רוֹצֶה",

כִּי מִי שֶׁרוֹצֶה בֶּאֱמֶת - הַקָּבָ"ה מְזַמֵּן לוֹ אֶת רְצוֹנוֹ וּמַצְלִיחַ בְּיָדוֹ.

וְזוֹ הָיְתָה הַסַּעֲנָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ כְּלַפֵּי אֱלִיעֶזֶר - אִם אֵינְךָ יָכוֹל לִמְצוֹא אוֹרְחִים, זֶה הַסִּימָן לְכָךְ שֶׁאֵינְךָ רוֹצֶה בֶּאֱמֶת לִמְצֹא אוֹתָם!

וְאָכֵן, אַבְרָהָם אָבִינוּ אֲשֶׁר רָצָה מְאֹד אוֹרְחִים, הִתְאַמֵּץ וְיָשַׁב בְּפֶתַח הָאֹהֶל. וְאָכֵן הַמַּלְאָכִים בִּדְמוּת הָאוֹרְחִים הִגִּיעוּ. לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁמַּה שֶּׁרוֹצִים בֶּאֱמֶת - מִתְגַּשֵּׁם!

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוק האור)

### פְּסַק הֲהֶלָכָה שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ

**וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח הָאֹהֶל כְּחֹם הַיּוֹם** (יח, א)

וּבְרַשִׁ"י: יוֹשֵׁב - בִּקֵּשׁ לַעֲמֹד, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: שֵׁב וַאֲנִי אֶעֱמֹד, וְאַתָּה סִימָן לְבָנֶיךָ, שֶׁעָתִיד אֲנִי לְהִתְיַצֵּב בַּעֲדַת הַדַּיָּנִין וְהֵן יוֹשְׁבִין, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים פב א) 'אֱלֹקִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵ-ל'".

נִשְׁאֶלֶת הַשְׁאֵלָה: וְכִי הָיָה כָּאן בְּבֵית אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה דִּין תּוֹרָה? הָיְתָה שְׁאֵלָה בַּהֲלָכָה? מַה זֶּה 'סִימָן לְבָנֶיךָ' שֶׁבְּבֵית הַדִּין הֵם יֵשְׁבוּ וַאֲנִי אֶעֱמֹד?

אֶחָד מִגְּדוֹלֵי יִשְׂרָאֵל בַּאֲמֵריקָה, רַבִּי אַבְרָהָם פָּאם זַצ"ל, רֹאשׁ יְשִׁיבַת "תּוֹרָה וַדַּעַת", הָיָה מוֹסֵר שִׁעוּר עַל חָמֵשׁ. שָׁמַעְתִּי פַּעַם אֶת שִׁעוּרוֹ כָּאן עַל הַפָּרָשָׁה, הוּא הִסְבִּיר כָּךְ:

הַקָּבָ"ה נִרְאָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה וְדִבֵּר עִמּוֹ, וּבְאוֹתָהּ עֵת הִגִּיעוּ אֵלָיו אוֹרְחִים. עָמְדָה לְפָנָיו שְׁאֵלָה: מָה עוֹשִׂים כָּעֵת? הַאִם לָגֶשֶׁת לְאוֹרְחִים, אוֹ לֹא לַעֲזֹב אֶת הַשִּׂיחָה?

הָיְתָה כָּאן אֶפּוֹא הַכְרָעָה לִשְׁאֵלָה הִלְכָתִית, וְהִיא גַּם "סִימָן לְבָנֶיךָ". גַּם שָׁם, בְּעֵת הַדִּיּוּנִים הֵם יֵשְׁבוּ וַאֲנִי אֶעֱמֹד.

וּמֶה הָיְתָה הַהַכְרָעָה? "גְּדוֹלָה הַכְנָסַת אוֹרְחִים יוֹתֵר מִקַּבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה".

כֵּיצַד, בֶּאֱמֶת, יָדַע אַבְרָהָם אָבִינוּ לְהַכְרִיעַ כָּךְ?

רַבִּי עֻזְרָא בַּרְזֶל זַצ"ל בֵּאֵר זֹאת בְּדֶרֶךְ דְּרוּשׁ, כִּי הִנֵּה אַבְרָהָם אָבִינוּ נִקְרָא בְּפִתְחָלָה אַבְרָם, וְאַחֲרֵי שָׁמְלָ אֶת עַצְמוֹ נִקְרָא אַבְרָהָם - הָאוֹת ה' נוֹסְפָה לִשְׁמוֹ. וְאוֹמְרִים חַזַ"ל שֶׁבַּתְּחִלָּה שָׁלַט אַבְרָהָם רַק עַל רמ"ג אֵיבָרִים, גִּימַטְרִיָּה אַבְרָם, אֲבָל אַחֲרֵי הַמִּילָה הוּא שָׁלַט גַּם עַל חֲמֵשֶׁת הָאֵיבָרִים הַנּוֹסָפִים: שְׁתֵּי עֵינַיִם, שְׁתֵּי אָזְנַיִם וְרֹאשׁ הַגְּוִיָּה. וּמָה הַכַּוָּנָה שׁוֹלֵט? שֶׁהָאֵיבָרִים אֵינָם עוֹשִׂים מְאוּמָה, לֹא זָזִים, בִּלְתִּי לִרְצוֹן ה'.

אַחֲרֵי הַמִּילָה אַבְרָהָם אָבִינוּ ע"ה יוֹשֵׁב, הַשְׁכִּינָה אֶצְלוֹ, וְהִנֵּה הוּא רוֹאֶה "שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו". כֵּיצַד הָעֵינַיִם רוֹאוֹת כָּזֶה דָּבָר? הֵיְתָכֵן?! הֲרֵי כְּבָר הִשְׁלִישׁוֹ הַקָּבָ"ה עַל הָעֵינַיִם שֶׁלֹּא יִרְאוּ דָּבָר שֶׁלֹּא רָאוּי לִרְאוֹת. אִם בְּכָל זֹאת הֵן רוֹאוֹת, הֲרֵי שֶׁהוּא צָרִיךְ לִרְאוֹת - וְעָלָיו לְקַיֵּם מִצְוַת הַכְנָסַת אוֹרְחִים, כִּי "גְּדוֹלָה הַכְנָסַת אוֹרְחִים מִקַּבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה".

מִפְּרָקֵם הַמַּעֲשֶׂה בְּרַבִּי מָרְדְּכַי בֶּנֶעט זַצ"ל [תַּלְמִיד חָבֵר שֶׁל ה"חֶתֶם סוֹפֵר" זַצ"ל]: בְּצַדֵּי בֵּית הַמִּדְרָשׁ הָיָה לוֹ חֶדֶר הוֹרָאָה, שָׁם פָּסַק וְהֵשִׁיב אֶת הַשְּׁאֵלוֹת, וְגַם לָמַד עִם הַתַּלְמִידִים. לִפְנֵי שַׁבָּת, הָרַבָּנִית הִדְלִיקָה נֵרוֹת בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, וּבַחֶדֶר לְיַד בֵּית הַמִּדְרָשׁ הַשַּׁמָּשׁ הָיָה מַדְלִיק עֲבוּרוֹ אֶת הַנֵּרוֹת - נֵרוֹת גְּדוֹלִים, כְּדֵי שֶׁיּוּכַל לִלְמֹד שָׁם כָּל הַלַּיְלָה.

פַּעַם, בְּסִיּוּם סְעֻדַּת שַׁבָּת, נִכְנַס לְחַדְרוֹ וּמִיָּד יָצָא הַחוּצָה וְאָמַר לָרַבָּנִית: "הַשַּׁמָּשׁ שָׁכַח לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּרוֹת, חִשַּׁךְ".

הִיא אוֹמֶרֶת: אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת? בָּדַקְתִּי שֶׁיֵּשׁ שָׁם אוֹר, אוּלַי הַנֵּרוֹת כָּבוּ הִיא מְהֻרָה לִרְאוֹת מַה קּוֹרֶה שָׁם. אוֹרָה וְשִׂמְחָה - הַנֵּרוֹת דּוֹלְקִים, הַכֹּל אוֹר.

יוֹצֵאת הַחוּצָה: "מַדּוּעַ אַתָּה אוֹמֵר שֶׁחֹשֶׁךְ בִּזְמַן שֶׁיֵּשׁ אוֹר? בּוֹא תִּרְאֶה" הוּא נִכְנַס שׁוּב, וְשׁוֹאֵל אוֹתָהּ: "הֵיכָן הָאוֹר? הַחֶדֶר חָשׁוּךְ".

נִכְנְסָה לְפַאנִיקָה: גֶּעוואלְד, הוּא נִהְיָה עִוֵּר?! זֶה הֲרֵי יָכוֹל, חָלִילָה, לְהִתְרַחֵשׁ בְּפֶתַע פִּתְאֹם שֶׁהָרְאִיָּה נֶאֱבֶדֶת.

הָרַב הֵבִין שֶׁיֵּשׁ כָּאן מַשֶּׁהוּ. בִּקֵּשׁ שֶׁיִּקְרְאוּ לַשַּׁמָּשׁ. הַשַּׁמָּשׁ הִגִּיעַ, שָׁאַל אוֹתָן: "בְּאֵיזוֹ שָׁעָה הִדְלַקְתֶּן אֶת הַנֵּרוֹת, בַּזְּמַן הַמִּיעָד אוֹ קְצָת אַחֲרֵי הַזְּמַן?"

"אָכֵן", הוֹדָה הַשַּׁמָּשׁ, "לֹא הִדְלַקְתִּי בַּזְּמַן הָרָגִיל, אֲבָל רָאִיתִי מִסְּדָר בַּחוּץ שֶׁעֲדַיִן הָיָה יוֹם".

אָמַר לוֹ הָרַב: "דַּע לְךָ כִּי הִנְּךָ זָקוּק לְכַפָּרָה. הִדְלַקְתָּ אֶת הַנֵּרוֹת בַּזְּמַן שֶׁהָיָה אָסוּר כְּבָר, וְכָעֵת מוּבָן לִי מַדּוּעַ אֵינֶנִּי רוֹאֶה אֶת אוֹר הַנֵּרוֹת, כִּי דְּבָרִים שֶׁנַּעֲשׂוּ בְּאִסּוּר אֵינָנִי רוֹאֶה...!"

אִם אַבְרָהָם אָבִינוּ רוֹאֶה אֶת הַמַּלְאָכִים בְּשָׁעָה שֶׁהַשְּׁכִינָה נִמְצֵאת, מָכָרח שֶׁזּוֹ רְאִיָּה טוֹבָה - לְצַרְךָ קַבָּלַת אוֹרְחִים, שֶׁהוּא קוֹדֵם לְקַבָּלַת פְּנֵי שְׁכִינָה.

יֶשְׁנוֹ גֶּעווֹאלְדִיגֶע פֵּרוּשׁ שֶׁל הַמַּלְבִּי"ם, שֶׁתִּתְּנוּ לִי מִילְיוֹן עַל שֶׁמָּצָאתִי לָכֶם אֶת דְּבָרָיו.

כַּאֲשֶׁר שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ הִתְחַבֵּא בַּמְּעָרָה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ נִגַּשׁ אֵלָיו בְּשֶׁקֶט וְקָרַע אֶת כְּנַף מְעִילוֹ. מְבָאֵר הַמַּלְבִּי"ם כִּי הָיָה לְדָוִד הַמֶּלֶךְ סָפֵק גָּדוֹל שֶׁהַהֶכְרָעָה בּוֹ הָיְתָה קָשָׁה: אֲנָשָׁיו אָמְרוּ לוֹ שֶׁהַנֵּה נִקְרְתָה לְפָנָיו הִזְדַּמְּנוּת לַהֲרֹג אֶת שָׁאוּל, וּמֻתָּר לוֹ לְהָרְגוֹ מִדִּין רוֹדֵף - שֶׁיִּגַּשׁ וְיַהֲרֹג אוֹתוֹ, אֲבָל הוּא חָשַׁשׁ שֶׁעִם כָּל זֹאת אָסוּר לוֹ לַהֲרֹג אֶת שָׁאוּל, מִשּׁוּם ה', וְהָיָה רָחוֹק מֵהַסְּנְהֶדְרִין לְבַדּוֹ בַּמְּרְחָקִים, וְלֹא יָדַע מָה לְהַכְרִיעַ. אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ ע"ה לְעַצְמוֹ: אֶקְרַע אֶת כְּנַף מְעִילוֹ וְאֶבְחַן אֶת עַצְמִי: אִם הַלֵּב שֶׁלִּי יִזְדַּעֲזַע בְּעֵת הַקְּרִיעָה, הֲרֵי שֶׁאָסוּר לַהֲרֹג אֶת שָׁאוּל, וְאִם לֹא אֶזְדַּעֲזַע - אֶהֱרֹג אוֹתוֹ מִדִּין רוֹדֵף.

הַלֵּב שֶׁל דָּוִד הָיָה קָדוֹשׁ וְטָהוֹר, עַד שֶׁיָּכוֹל הָיָה לִבְחֹן אֶת מַעֲשָׂיו אִם הֵם נְכוֹנִים, עַל פִּי הַרְגָּשַׁת הַלֵּב הַטְּבְעִית. "לִבִּי אוֹמֵר לִי". הַפְּלֵא וָפְלֵא.

**(רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל - יחי ראובן)**

## ה' שׁוֹמֵעַ כָּל תְּפִלָּה

**וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶת קוֹל הַנַּעַר וַיִּקְרָא מַלְאַךְ אֱלֹקִים אֶל הָגָר מִן הַשָּׁמָיִם** (כא, יז)

הָגָר הָיְתָה בַּת מְלָכִים, בִּתּוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מִצְרַיִם. הִיא הֶעְדִּיפָה לִהְיוֹת שִׁפְחָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם וְלֹא לִהְיוֹת גְּבִירָה בְּאַרְמוֹן מְלָכִים.

שָׂרָה הֶחֱלִיטָה שֶׁיֵּשׁ לְגָרֵשׁ אוֹתָהּ מֵהַבַּיִת. כָּתוּב בְּתַּרְגּוּם יוֹנָתָן בֶּן עֻזִּיאֵל שֶׁהָגָר עוֹרְרָה אֶת תְּשׂוּמַת לִבּוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ לְעֻבְדָּה שֶׁהִיא עֲזָבָה אַרְמוֹן מַלְכוּת כְּדֵי לִהְיוֹת אֲצִלּוֹ שִׁפְחָה, וְכֵיצַד יָכוֹל הוּא לְגָרֵשׁ אוֹתָהּ מֵהַבַּיִת? אֲכֵן אַבְרָהָם אָמַר לְשָׂרָה שֶׁהוּא אֵינוֹ יָכוֹל לָדוּן אוֹתָהּ, אֶלָּא "הִנֵּה שִׁפְחָתֵךְ בְּיָדֵךְ עֲשִׂי לָהּ הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ".

וְאָז, כְּשֶׁשָּׂרָה גֵּרְשָׁה אוֹתָהּ מֵהַבַּיִת, הָגָר הִתְרַעֲמָה: "זֶה בַּיִת שֶׁל חֶסֶד?! וְשָׁבָה לְגִלּוּלֵי בֵּית אָבִיהָ. וּכְמוֹ שֶׁמְּבִיא הַתַּרְגּוּם יוֹנָתָן: "וַהֲווֹ כֵּיוָן דְּמָטוּ לְפִיתְחָא דְמַדְבְּרָא, אִדְּכִרוּ לְמִטְעֵי בָּתַר פּוּלְחָנָא נוּכְרָאָה".

לְאַחַר מִכֵּן, כְּשֶׁכָּלוּ הַמַּיִם מִן הַחֵמֶת, הִיא בּוֹכָה וּמִתְפַּלֶּלֶת: "כִּי אָמְרָה אַל אֶרְאֶה בְּמוֹת הַיָּלֶד וַתֵּשֶׁב מִנֶּגֶד וַתִּשָּׂא אֶת קֹלָהּ וַתֵּבְךְּ", וְהִיא זוֹכֶה לַחֲמִשָּׁה מַלְאָכִים שֶׁמִּתְגַּלִּים אֵלֶיהָ מִן הַשָּׁמַיִם.

בְּשִׁיא הַחֶשְׁךְ, כְּשֶׁבְּנָהּ מֵת לָהּ בֵּין הַיָּדַיִם, וּלְאַחַר שֶׁהִיא כְּבָר שָׁבָה לְגִלּוּלֵי בֵּית אָבִיהָ - ה' שָׁמַע אֶת תְּפִלָּתָהּ!

כָּל יְהוּדִי צָרִיךְ לָדַעַת: גַּם אִם קָרָתָה חֲלִילָה נְפִילָה רוּחָנִית, גַּם אִם מִישֶׁהוּ נִמְצָא בְּמַצָּב קָשֶׁה, לֹא לְהִבָּהֵל! ה' שׁוֹמֵעַ כָּל תְּפִלָּה.

**(רבי גואל אלקריף שליט"א - שש באמרתך)**

## נִסָּיוֹן הָעֲקֵדָה מִתְיַחֵס לְאַבְרָהָם וְלֹא לְיִצְחָק

**וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם** (כב, א)

הַתּוֹרָה מְיַחֶסֶת אֶת נִסָּיוֹן הָעֲקֵדָה לְאַבְרָהָם.

נִשְׁאֶלֶת הַשְּׁאֵלָה, הֲרֵי הַנִּסָּיוֹן לֹא הָיָה רַק לְאַבְרָהָם, הָיָה כָּאן נִסָּיוֹן גָּדוֹל גַּם לְיִצְחָק! יִצְחָק הָיָה בֶּחוּר בֶּן שְׁלֹשִׁים וְשֶׁבַע, וְהוּא לֹא שָׁמַע מֵאֱלֹקִים אֶת הַצִּוּוּי: "קַח נָא אֶת בִּנְךָ אֶת יְחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת יִצְחָק... וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לְעֹלָה".

מִישֶׁהוּ אֶחָד בְּמָקוֹם יִצְחָק הָיָה פּוֹנֶה לְאָבִיו וְשׁוֹאֵל: "אַבָּא! מִי אָמַר לְךָ לִשְׁחֹט אוֹתִי?", וְאִם הָיָה אָבִיו מֵשִׁיב לוֹ: "קִבַּלְתִּי נְבוּאָה, חֲלַמְתִּי בַּלַּיְלָה שֶׁצָּרִיךְ לִשְׁחֹט אוֹתְךָ"... מִן הַסְּתָם הָיָה הַבֵּן מֵשִׁיב: "אַבָּא! גַּם לִי הָיְתָה נְבוּאָה... אַתָּה יוֹדֵעַ מָה אֲנִי חָלַמְתִּי בַּלַּיְלָה? עָדִיךְ שֶׁתִּזָּהֵר!"...

בְּכָל זֹאת, יִצְחָק לֹא אוֹמֵר מִלָּה! לֹא זוֹ בִּלְבַד אֶלָּא הַפָּסוּק אוֹמֵר, לֹא יֵאָמֵן כִּי יִסָּפֵר, שֶׁבְּדַרְכָּם לְהַר הַמּוֹרִיָּה אוֹמֵר אַבְרָהָם לְיִצְחָק: "אֱלֹקִים יִרְאֶה לּוֹ הַשֶּׂה לְעֹלָה בְּנִי". פֵּרֵשׁ רַשִׁ"י: "יִרְאֶה וְיִבְחַר לוֹ הַשֶּׂה, וְאִם אֵין שֶׂה - 'לְעֹלָה בְּנִי'. אַף עַל פִּי שֶׁיִּצְחָק הַבֵּין שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְהִשָּׁחֵט, 'וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו' - בְּלֵב שָׁוֶה". יִצְחָק הוֹלֵךְ לָעֲקֵדָה בְּרָצוֹן וּבְשִׂמְחָה, כְּמוֹ שֶׁהָלַךְ אַבְרָהָם.

הַנִּסָּיוֹן הָיָה, אֲפוֹא, גַּם לְיִצְחָק! בְּכָל זֹאת לֹא כָּתוּב "וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת יִצְחָק", אֶלָּא רַק "אֶת אַבְרָהָם"!

בֶּאֱמֶת בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ כָּתוּב: "וְהָאֱלֹקִים נִסָּה אֶת אַבְרָהָם - 'אֶת' לְרַבּוֹת אֶת יִצְחָק". גַּם יִצְחָק עָמַד בְּנִסָּיוֹן גָּדוֹל. וְאַף עַל פִּי כֵּן הַתּוֹרָה מְיַחֶסֶת - בְּאֹפֶן מְסֹרָשׁ - אֶת הַנִּסָּיוֹן לְאַבְרָהָם. הַדָּבָר טָעוּן בֵּאוּר.

*

אַחַד הַבֵּאוּרִים הוּא, שֶׁהַנִּסָּיוֹן שֶׁל יִצְחָק הָיָה נִסָּיוֹן לְרֶגַע אֶחָד. הוּא הָיָה מוּכָן לָמוּת עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. זֶה לוֹקֵחַ רֶגַע אֶחָד וּבָזֶה הָיָה תַּם הָעִנְיָן מִבְּחִינָתוֹ. אֲבָל אַבְרָהָם אָבִינוּ נִשְׁאַר לְחָיוֹת. הוּא חַי שִׁלֹּשִׁים וּשְׁמוֹנֶה שָׁנִים אַחֲרֵי מַעֲשֵׂה הָעֲקֵדָה. בְּמֶשֶׁךְ כָּל הַזְּמַן הַזֶּה עָלָיו לְהַמְשִׁיךְ וְלִחְיוֹת עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. בְּכָל פַּעַם שֶׁהוּא נִכְנָס הַבַּיְתָה לְהִוָּכַח שֶׁיִּצְחָק, בְּנוֹ אֲשֶׁר אָהַב, אֵיֶנֶנּוּ... זֶה נִסָּיוֹן מְמֻשָּׁךְ וְקָשֶׁה יוֹתֵר.

*

בֵּאוּר נוֹסָף: לִשְׁחֹט בֵּן זֶהוּ נִסָּיוֹן קָשֶׁה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לִמְסֹר בְּאֹפֶן אִישִׁי אֶת הַנֶּפֶשׁ. אַבְרָהָם אָבִינוּ כְּבָר עָמַד, בְּאוּר כַּשְׂדִּים, בַּנִּסָּיוֹן הָאִישִׁי, וְהָיָה מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. כְּמוֹ אַבְרָהָם בְּאוּר כַּשְׂדִּים, גַּם יִצְחָק הָיָה מוּכָן לִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם. הַנִּסָּיוֹן הַגָּדוֹל יוֹתֵר הוּא שֶׁל אַבְרָהָם, שֶׁהִצְטַוָּה לִשְׁחֹט אֶת בְּנוֹ!

הַדָּבָר יִמְחַשׁ בְּמַעֲשֶׂה הַבָּא: מָרְגֵּל יִשְׂרָאֵלִי נִתְפַּס בְּמִדִּינַת אוֹיֵב. הוּא הָעֱבַר לַחֲקִירָה, וְשָׁם נִסּוּ לְדַלּוֹת מִמֶּנּוּ סוֹדוֹת מְדִינָה: מִי שָׁלַח אוֹתוֹ? אֵלּוּ מַרְגִּלִים נוֹסָפִים יֵשׁ? מַה הֵן שִׁיטוֹת הַפְּעֻלָּה? וְעוֹד כָּל מִינֵי דְּבָרִים אַסְטְרָטֶגִיִּים בִּשְׁחוֹנִיִּים. אוּלָם הַמְרַגֵּל מִלֵּא אֶת פִּיו וְלֹא גִּלָּה דָּבָר. הֵם הֵחֵלּוּ בְּשִׁיטַת הָעִנּוּיִים: נָתְנוּ לוֹ מַכּוֹת רֶצַח, שׁוֹקִים חַשְׁמַלְיִים - וְהַלָּה לֹא פָּתַח אֶת פִּיו! לְפִנֵי שֶׁאָדָם הוֹפֵךְ לְמַרְגֵּל, הַשַּׁבַּ"כ הִיְשְׂרְאֵלִי מְחַנֵּךְ אוֹתוֹ לַעֲמֹד בְּעִנּוּיִים. רַק מִי שֶׁהִצְלִיחַ לִסְגֹּר אֶת פִּיו גַּם לְאַחַר כָּל הָעִנּוּיִים שֶׁעָבַר בְּמַרְתְּפֵי הַשַּׁבַּ"כ הָאֲפֵלִים - זוֹכֶה לְהִתְמַנּוֹת לַתַּפְקִיד. הַחוֹקְרִים רָאוּ שֶׁלַּמְרוֹת כָּל הָעִנּוּיִים הוּא לֹא פּוֹתֵחַ אֶת פִּיו, וְאָז הֵם הָגוּ רַעְיוֹן נוֹרָא: שָׁלְחוּ סוֹכְנִים שֶׁלָּהֶם שֶׁהִצְלִיחוּ לַחֲטֹף אֶת בְּנוֹ שֶׁל הַמְרַגֵּל. הֵבִיאוּ אֶת שְׁנֵיהֶם לְחֶדֶר אֶחָד, כְּשֶׁקִּיר זְכוּכִית מַפְרִיד בֵּינֵיהֶם... וְהֵחֵלּוּ לְעֵינֵי הָאָב לְהַכּוֹת אֶת בְּנוֹ בְּמַכּוֹת רֶצַח. הָאָב - שֶׁעַד כֹּה הִצְלִיחַ לִסְפֹּג בְּדוּמִיָּה אֶת כָּל הָעִנּוּיִים הַנּוֹרָאִים שֶׁעָבַר - לֹא הִצְלִיחַ לַעֲמֹד בְּדֶמְיָתוֹ כְּשֶׁרָאָה אֵיךְ מְיַסְּרִים אֶת בְּנוֹ יַקִּירוֹ. הוּא פָּתַח אֶת פִּיו וְחָשַׁף אֶת כָּל הַסּוֹדוֹת הַמְּשֻׁמּוּרִים בְּיוֹתֵר, וּבִלְבַד שֶׁיַּשְׁאִירוּ אֶת בְּנוֹ בַּחַיִּים. לַמְּדִינָה נִגְרַם נֶזֶק בִּלְתִּי הָפִיךְ כְּתוֹצָאָה מִכָּךְ.

עָבְרוּ שָׁנִים. נַעֲשְׂתָה עִסְקַת חִלּוּפֵי שְׁבוּיִים וּבְמִסְגֶּרְתָּהּ שָׁבוּ הַמְרַגֵּל וּבְנוֹ אַרְצָה. הַמְרַגֵּל שָׁב חָבוּל בְּכָל חֶלְקֵי גּוּפוֹ, שָׁבֵר כֵּלִי. שָׁאֲלוּ אוֹתוֹ: "אֵיךְ קָרָה שֶׁפָּתַחְתָּ אֶת פִּיךָ, הֲרֵי בְּמַרְתְּפֵי הַשַּׁבַּ"כ הִצְלַחְתָּ לַעֲמֹד בְּעִנּוּיֵי תֹּפֶת"?, וְהַלָּה הֵשִׁיב: "חִנַּכְתֶּם אוֹתִי לַעֲמֹד בְּעִנּוּיִים שֶׁמְּעַנִּים אוֹתִי. וְאָכֵן כָּל עוֹד עִנּוּ אוֹתִי - לֹא הוֹצֵאתִי מִלָּה מִפִּי! גּוּפִי הַמֻּרְסָק עַד לְכָךְ! אוּלָם לֹא חִנַּכְתֶּם אוֹתִי לַעֲמֹד בְּפְנֵי עִנּוּיִים שֶׁמְּעַנִּים אֶת הַיֶּלֶד שֶׁלִּי"...

יוֹתֵר קָשֶׁה לָאַבָּא לִרְאוֹת מַה שֶּׁעוֹשִׂים לִבְנוֹ, מֵאֲשֶׁר לִסְבֹּל מַה שֶּׁעוֹשִׂים לוֹ עַצְמוֹ.

אִם הָיוּ שׁוֹאֲלִים מִישֶׁהוּ: "הָיִיתָ מֻסְכָּל לַעֲשׂוֹת עֲקֵדַת יִצְחָק לִבְנְךָ?", גַּם אִם הָיָה מֵשִׁיב: "בְּוַדַּאי! אִם אֱלֹקִים הָיָה נִגְלֶה אֵלַי וְאוֹמֵר לִי לַעֲשׂוֹת - הָיִיתִי עוֹשֶׂה"... לְכָל הַיּוֹתֵר הוּא הָיָה מַעֲמִיד אֶת בְּנוֹ מֻרְחוֹק, עוֹצֵם אֶת הָעֵינַיִם, נוֹתֵן יְרִיָּה וְגָמַרְנוּ...

אֲבָל זוֹ לֹא עֲקֵדַת יִצְחָק! זֶה סְקִילַת יִצְחָק! עֲקֵדַת יִצְחָק זֶה לָקַחַת אֶת הַסַּכִּין וְלַחְתֹּךְ לוֹ אֶת הַצַּוָּאר, וְאַחַר כָּךְ לְקַבֵּל אֶת הַדָּם וְלִזְרֹק אוֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְאַחַר כָּךְ לְהַכְנִיס אֶת הַיָּדַיִם וּלְהוֹצִיא אֶת כָּל הָאֵיבָרִים הַפְּנִימִיִּים וּלְהַקְטִיר אוֹתָם לְקָרְבָּן עוֹלָה... זוֹהִי עֲקֵדַת יִצְחָק - לְהַעֲלוֹת אוֹתוֹ קָרְבַּן עוֹלָה לַה', וְזֶה דָּבָר שֶׁקָּשֶׁה מְאֹד לָאָב לַעֲשׂוֹת לִבְנוֹ.

מִשּׁוּם כָּךְ הַנִּסָּיוֹן הַזֶּה מִתְיַחֵס לְאַבְרָהָם אָבִינוּ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר לְיִצְחָק.

**(רַבִּי מֵאִיר צִימְרוֹט שְׁלִיטָ"א)**